

Lukasz Misiuna

**PIERWSZE STWIERDZENIE „PLISZKI CZARNOGŁOWEJ”
MOTACILLA FLAVA FELDEGG W KRAINIE GÓR ŚWIĘTOKRZYSKICH**

1 VI 2003 w miejscowości Kobyłany w województwie świętokrzyskim, zaobserwowałem nietypowo ubarwionego dorosłego samca pliszki żółtej *Motacilla flava ssp.* Ptak przebywał w bezpośrednim sąsiedztwie gospodarstwa wiejskiego (ok. 8 m od najbliższych budynków). Żerował w kartoflisku oraz na graniczącej z nim łące w towarzystwie około 5 pliszek żółtych *Motacilla f. flava* – 4 samców i 1 samicy. Dystans ucieczki osobników podgatunku nominatywnego był o około 2 m krótszy niż opisywanego ptaka. Podczas gdy wszystkie pliszki żółte spłoszyły się niemal od razu, ten żerował – podfruwał łowiąc owady i podchodził w moją stronę skracając odległość. Dopiero gdy podjąłem próbę podejścia możliwie blisko, ptak uciekł. Najbliższa odległość z jakiej go obserwowałem wyniosła 6 m. Obserwacja trwała ok. 5 minut przy użyciu lornetki 10 x 50.

Opisywany ptak zwracał uwagę jednolicie czarno ubarwioną głową, czarnym czołem, szczytem głowy, ciemieniem i potylicą. Czerń zachodziła aż na kark. Pokrywy uszne były bardziej matowe i nieznacznie jaśniejsze, bardziej ciemno grafitowe niż czarne – widać to było tylko z najmniejszej odległości i przy łagodniejszym świetle słonecznym (miękkie światło zza chmur). Również z najmniejszego dystansu –

tylko przy użyciu lornetki – dało się zauważyć białą, wąską brewkę długości około 3 mm, zaczynającą się przy samym oku, w jego górnej części. Był ogólnie bardziej kontrastowy i jednorodnie ubarwiony od pozostałych pliszek. Gardło i szyja były żółte, podobnie pierś – bez śladu bieli. Górna część grzbietu była ciemno oliwkowa, jakby z domieszką koloru grafitowego. Robił wrażenie ciemniejszego i bardziej „nasyconego” kolorem. Ptak przez cały czas milczał.

W oparciu o zaobserwowane cechy udało się oznaczyć opisywanego ptaka jako podgatunek pliszki żółtej *Motacilla flava feldegg* (Akceptacja KF PTZool.). Cechy diagnostyczne pozwalające odróżnić tę formę od innych „czarnogłowych” pliszek to: jednolicie czarno ubarwiona głowa z bardzo ciemnym kapturem zachodzącym aż na kark bez białego wąsa, gardła lub brwi (Dobrowolski 1990, Sikora 1994, Svensson 1999).

Areał występowania tej formy barwnej pliszki żółtej obejmuje południowo – wschodnią część kontynentu europejskiego (Półwysep Bałkański) oraz Turcję i Kaukaz (Sikora 1994, Svensson 1999).

W Polsce podgatunek *feldegg* najczęściej spotykany jest na Wybrzeżu, nad Zatoką Gdańską gdzie w latach 1985 – 88 stwierdzono go 32 razy (Sikora 1994). Poza tym obserwowano pojedyncze osobniki 16 razy w różnych częściach kraju: w Wielkopolsce, dolinie Noteci, nad Gopłem, w dolinie Baryczy, we Wrocławskim, w Białostockiem (Tomiałojć i Stawarczyk 2003).

Literatura

- Czarnecki Z., Dobrowolski A. K., Jabłoński B., Nowak E., Siwek W. 1990. *Ptaki Europy*. Elipsa.
- Sikora A. 1994. *Wiosenny przelot pliszki żółtej (Motacilla flava) nad Zatoką Gdańską*. Not. Orn. 35: 309-119.
- Svensson L., Grant P. J. 1999. *Bird Guide. The most complete field guide to the birds of Britain and Europe*. Harper Collins Publishers.
- Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. *Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany*. t. 2. PTPP „pro Natura”, Wrocław.

Adres autora:

Os. „Na Stoku” 9/15, 25-408 Kielce, e-mail: nizinny@interia.pl

THE FIRST RECORD OF THE BLACK-HEADED WAGTAIL *MOTACILLA FLAVA FELDEGG* IN THE ŚWIĘTOKRZYSKIE MOUNTAINS

Summary

On 1 June, 2003, a Black-headed Wagtail *Motacilla f. feldegg* was observed at the village of Kobylany (50°58'N, 21°30'E). This is the first record of this subspecies of the Yellow Wagtail in the Świętokrzyskie Mountains. Accepted by the Avifaunistic Commission.